

موانع ترامپ برای تبرئه

بن سلمان از مخمصه قتل خاشقجی

احمد کاظم‌زاده:« مایک پمپئو، وزیر خارجه دولت ترامپ بعد از دیدار با محمد بن‌سلمان و ملک سلمان در ریاض برای دیدار با مقامات ترکیه راهی آنکارا شد. هدف از این سفر کمک به عربستان و شخص محمد بن‌سلمان برای برون‌رفت از بحرانی است که با صدور قتل فجعیم جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد در کنسولگری عربستان در شهر استانبول ترکیه در آن گرفتار شده است. ترامپ در تلاش است یک یا چند نفر از مسؤولان اطلاعاتی و امنیتی عربستان بویژه آنهایی که در قتل جمال خاشقجی مشارکت مستقیم داشتند، این جنایت را برعهده بگیرند تا زمینه برای تبرئه محمد بن‌سلمان فراهم شود. شاید یافتن چنین شخصی یا اشخاصی در داخل عربستان کار چندان دشکلی نباشد اما از آنجا که یک پای این قضیه به ترکیه مربوط می‌شود سوال این است آیا آمریکا و دولت ترامپ می‌توانند ترکیه را به کوتاه آمدن در این ماجرا متقاعد کنند یا نه؟ هرچند ترکیه بعد از چند ماه مقاومت در نهایت با آزادی «اندرو برانسون» کشیش آمریکایی متهم به جاسوسی که یک برگ انتخاباتی مهمی برای ترامپ و جمهوری‌خواهان بود موافقت کرد اما بعید به نظر می‌رسد درباره سوءاستفاده عربستان از کنسولگری خود در استانبول که شاه‌رگ اقتصاد تورستی این کشور است کوتاه بیاید و درباره آن سازش کند. به نظر می‌رسد اگر ترکیه قصد معامله درباره پرونده خاشقجی را در سر داشت آن را تا این حد علنی نمی‌کرد و در واقع با این افشاگری پل‌های پشت‌سرش را خراب کرده و به نوعی مسأله را برای خود حیثیتی کرده است. علاوه بر این ترکیه در این ماجرا تنها نیست و قطر را در کنار خود دارد که حتی در مواقعی بقا و موجودیت خود را از سوی محمد بن‌سلمان در خطر می‌دید، لذا می‌خواهد از پرونده جمال خاشقجی به عنوان فرصتی طلایی برای تسویه‌حساب با محمد بن‌سلمان استفاده کند. با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از دعوای قطر با عربستان بر سر رهبری منطقه‌ای آن هم با محوریت اخوان‌المسلمین است، لذا در این منازعه ترکیه در کنار قطر و امارات و مصر نیز در کنار عربستان هستند و از این دید ماجرای قتل جمال خاشقجی به نوعی با منازعات منطقه‌ای گره خورده و بر پیچیدگی آن افزوده شده است. همچنین بررسی روند تحولات منطقه نشان می‌دهد از زمانی‌که ترکیه در پی شکست پروژه اخوانی کردن منطقه و همچنین شکست پروژه براندازی در سوریه راه خود را از عربستان در سوریه جدا کرد، بارها مورد غضب دولت ریاض قرار گرفت، به گونه‌ای که ردپای عربستان در کودتای سال ۲۰۱۶ ترکیه با سقوط ارزش پول ملی این کشور در سدل جاری کاملاً محرز بوده است. از این دید برای تبرئه نیز نمی‌ماند قطر پرونده قتل جمال خاشقجی فرصت بسیار مهمی برای رها شدن از چالش‌هایی است که از سوی عربستان و شخص محمد بن‌سلمان ایجاد شده است.

از دیگر سو پرونده قتل جمال خاشقجی به نوعی با سرنوشت انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره نیز گره خورده است و استمرار این پرونده می‌تواند موقعیت دولت ترامپ و جمهوری‌خواهان را بیش از پیش تضعیف کند. از این رو دولت ترامپ با عجله می‌خواهد این پرونده را با ایجاد توافق بین عربستان و ترکیه و قربانی کردن یک یا چند نفر از ماموران اطلاعاتی و امنیتی سعودی فیصله دهد اما از آنجا که استمرار این پرونده و بحران ناشی از آن به نفع دموکرات‌هاست، لذا دولت ترامپ با چالش‌های داخلی نیز مواجه است و فضای انتخاباتی حاکم بر آمریکا و ماهیت جنایی پرونده قتل جمال خاشقجی و اشتغال آن در روزنامه واشنگتن‌پست قدرت مانور دولت ترامپ را کاهش داده است. از این رو بعید به نظر می‌رسد است ترکیه در این‌باره برخلاف آزادی اندرو برانسون به درخواست ترامپ پاسخ مثبت دهد، بویژه آنکه هنوز ترکیه در قبال آزادی این کشیش مابه ازای مشخصی از آمریکا دریافت نکرده است و به نظر می‌رسد یکی از اهداف دولت آنکارا با این آزادی این بوده است که حمایت و نظر دولت ترامپ را در رویارویی با عربستان به‌دست آورد.

✽گزارشناس ارشد مسائل خاورمیانه

پول‌های خونی نمی‌تواند بن‌سلمان را تبرئه کند

گروه بین‌الملل: ۱۶ روز از ماجرای جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد عربستانی که به صورت وحشیانه در کنسولگری کشورش در استانبول به قتل رسید، می‌گذرد. این پرونده به‌رغم مبهم ماندن برخی جزئیات آن، از دیدگاه اکثریت قریب به اتفاق مقامات و رسانه‌های دنیا یک متهم بیشتر ندارد؛ محمد بن‌سلمان و البته یک تکذیب‌کننده هم بیشتر ندارد آن هم سعودی. معدود همراهان آل‌سعود در منطقه نیز متاثر از تظلمی با تهدید، از متهم کردن صریح سعودی پرهیز داشتند ولی مواضع‌شان دوبهلو بود. در این میان، غربی‌ها بویژه آمریکا، احتمال دست‌داشتن بن‌سلمان در این قتل را با توجه به شناختی که از وی دارند، دور از ذهن نمی‌دانند ولی به خاطر منافع بلندمدت‌شان، از ایراد اتهام علیه سعودی‌ها پرهیز می‌کنند. آمریکا بخوبی می‌داند که پروژه‌ها و توطئه‌های آن علیه منطقه، بدون حضور عربستان خشن می‌شود، از تامین نفت در بازاری که بناسـت غایب بزرگ آن- به‌عزم ترامپ- در ۲۰ روز آینده ایران باشد تا تحقق رویای «معامله قرن» برای حذف قضیه فلسطین. همین عوامل باعث شد ترامپ شیردوش، فرشته نجات سعودی‌ها از این مخمصه شود و وزیر خارجه خود، مایک پمپئو را دوشنبه عازم عربستان و سپس ترکیه کند. ترامپ، دوشنبه پس از گفت‌وگوی تلفنی با ملک سلمان، اعلام کرد احتمالاً «گروه‌های خودسر» در قتل خاشقجی دست داشته باشند. رئیس‌جمهوری آمریکا همچنین روز سه‌شنبه با ولیعهد سعودی گفت‌وگوی تلفنی داشته و ادعای وی درباره ی اطلاعاتی از سرنوشت خاشقجی و اتفاقاتی را که برای وی افتاده، تایید کرد. اما رئیس‌جمهور آمریکا گفت ولیعهد عربستان متعهد شده تحقیقات درباره این پرونده را گسترش دهد. ترامپ به خبرگزاری آسوشیتدپرس گفت، امیدوار است تحقیقات عربستان سعودی ظرف کمتر از یک هفته به نتیجه برسد. او حتی از افرادی که هیات حاکمه سعودی و شخص بن‌سلمان را مقصر ناپدید شدن جمال خاشقجی می‌دانند، انتقاد کرده و گفته است: این مرد در این پرونده پیش‌داوری می‌کنند. البته ترامپ این اظهارات خود را با چاشنی باج‌خواهی همراه می‌کند و می‌گوید: آنها قرارداد تسلیحاتی ۱۱۰ میلیارد دلاری با ما امضا کردند، آنها میزان بسیار زیادی پول سرمایه‌گذاری می‌کنند. این اعلامیه رئیس‌جمهوری آمریکا در واقع تاییدی بر ادعای وی و پیام او به آل‌سعود است که بدون حمایت آمریکا عمر حکومت‌شان بیش از ۲ هفته نخواهد بود. ولی شواهد حاکی است که خاشقجی قربانی، محمد بن‌سلمان را نیز قربانی خواهد کرد، چرا که به نظر می‌رسد شرایط برای بن‌سلمان به گونه‌ای رقم خورده است که حتی به‌رغم تلاش ترامپ برای نجات وی، هیچ راه خاصی ندارد و مشکلش با سرعت بحرانی خواهد شد و به شکل کاملاً دراماتیک سقوط خواهد کرد. این مطلب را «جهتد» فعال رسانه‌ای مشهور که اسرار دربار سعودی را فاش می‌کند، اعلام کرده و در توثیت جدید خود، به پشت پرده سفر پمپئو به ریاض و ملاقات با بن‌سلمان پرداخته است. مجتهد نوشته است: ترامپ، پمپئو را نه برای حقیقت‌یابی، بلکه برای هماهنگی با بن‌سلمان و داستان پردازی درباره «انصر خودسر» فرستاده است تا سخنان ترامپ با وی تناقض نداشته باشد. ناگفته نماند که در روز ورود پمپئو به عربستان سعودی در روز سه‌شنبه، رژیم سعودی ۱۰۰ میلیون دلار به حساب‌های آمریکا واریز کرده است، خبری که یکی از مقام‌های ارشد آمریکا صحت آن را در گفت‌وگو با نیویورک‌تایمز تایید می‌کند. ناپدید شدن جمال خاشقجی وجهه عربستان را در زمان مداخله آمریکا در عراق و شکست‌ها در

آیا رشوه به ترامپ، سعودی‌ها را از پرونده جنایت در استانبول نجات می‌دهد؟

پول‌های خونی نمی‌تواند بن‌سلمان را تبرئه کند

پازل

الکعبی: سعودی‌ها در بستوی خانه‌های‌شان نیز امنیت ندارند

شیخ اکرم الکعبی، دبیر کل جنبش النجباء عراق با تأکید بر اینکه «مجاهدان یعنی با صبر و اراده پولادین خود ائتلاف عربی را در باتلاق گرفتار کرده‌اند»، گفت: «کنون دشمنان سعودی در خانه‌های‌شان نیز امنیت ندارند». وی طی سخنانی در جمع حامیان محور مقاومت، از استقامت ملت یمن تقدیر کرد و با اشاره به «توطئه آمریکا و ائتلاف سعودی برای نابودی امت اسلامی»، پیکان این توطئه را تجاوز به یمن و مردم شجاع و غیور این کشور دانست. وی ضمن مقایسه تسلیحات پیشرفته متجاوزان با امکانات ساده مبارزان انصارالله، تصریح کرد: ائتلاف شرور عربی هیچ احترامی برای حقوق بشر قائل نیست و با پشتیبانی اسرائیل و آمریکا، از مردم آزادی‌خواه و مقاوم یمن انتقام می‌گیرد. دبیر کل نجباء افزود: مجاهدان یمنی با صبر و اراده پولادین خود، ائتلاف عربی را در باتلاق گرفتار کرده و به زیر کشیده‌اند. الکعبی در ادامه با تأکید بر اینکه اکنون دشمنان سعودی در خانه‌های‌شان نیز امنیت ندارند، گفت: به همین دلیل است که متجاوزان ناان، به جنایت و کشتار جمعی روی آورده و با محاصره طالمانه به قحطی غذا و دارو دامن زده‌اند.

لیبی و سوریه مخدوش شده است. روی کار آمدن محمد بن‌سلمان به مثابه حلقه نجاتی برای آمریکا و انگلیس بود و در طول چندین دهه این کشورها ائتلاف‌شان با عربستان را به عنوان پایه و اساس استراتژی امنیتی و خارجی خود به دلیل نفت و ایران از یکسو و از سوی دیگر تبدیل شدن عربستان به یک جزیره باثبات و حامی غرب در سایه تنش‌های منطقه حفظ کرده‌اند. این روزنامه نوشت: مردم این کشور و مخالفان در غرب با این ائتلاف به دلیل سیاست‌های عربستان در قبال زنان و آزادی‌ها مخالف بودند، برای همین بن‌سلمان برای تغییر این مسائل پا به عرصه گذاشت و توانست برای دستور کار اصلاحی خود به حمایت دست یابد اما با افزایش خشم و فشارها درباره روده شدن جمال خاشقجی و تردید واشنگتن درباره اینکه احتمالاً بن‌سلمان دستور قتل وی را داده است، صحبت کردن درباره بررسی تعیین جایگزینی برای بن‌سلمان نسبت به اجرای آن آسان‌تر است، چرا که بدترین سناریویی که ممکن است آمریکایی‌ها یا انگلیسی‌ها در این باره تصور کنند این است که این مساله ثبات عربستان را به خطر بیندازد. این روزنامه نوشت: اگر ملک سلمان بن عبدالعزيز، پادشاه عربستان تصمیم بگیرد ولیعهد را قربانی کند احتمالاً ترجیح خواهد داد که این پست همچنان متعلق به این خانواده باشد و همین مساله باعث شده خالد بن‌سلمان، سفیر عربستان در واشنگتن و برادر کوچک‌تر محمد بن‌سلمان که اخیراً در پی پرونده خاشقجی به ریاض فراخوانده شده، جایگزین احتمالی باشد. ■ **افشای روایای جدیدی از قتل خاشقجی** مقامات ترکیه نوارهای صوتی ضبط‌شده‌ای در اختیار دارند که تایید می‌کنند سرهنگ صلاح الطیبقی، رئیس پزشکی قانونی امنیت عمومی عربستان کسی بوده که جسد جمال خاشقجی

لکه‌دار کرده است؛ فردی که بازیکن کلیدی بسیاری از جاه‌طلبی‌های ترامپ در خاورمیانه محسوب می‌شود. در بحبوحه ناراضی‌های فزاینده از قتل احتمالی یک روزنامه‌نگار مستقر در آمریکا آن هم در کنسولگری عربستان در

ترکیه، شرایط به سرعت در حال تغییر بوده و ممکن است استراتژی اصلی دولت ترامپ به گونه‌ای با شکست مواجه شود که عواقب گسترده آن از منطقه نیز فراتر رود. خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارشی در این‌باره نوشته است حتی اگر تحقیق و تفحص درباره آنچه بر جمال خاشقجی، نویسنده واشنگتن‌پست در استانبول گذشته است موجب تبرئه شدن ولیعهد و ساختار رهبری عربستان را فراهم کند، وابستگی عمیق دولت ترامپ به او (ولیعهد) به سختی به بوته آزمایش گذاشته می‌شود؛ آن هم نه فقط به دلیل شورش گسترده و فراجربی در کنگره درباره سرنوشت تأییدنشده خاشقجی، حالا قانونگذاران از هر دو حزب، توانایی او (ولیعهد) را برای رهبری بر سعودی زیر سؤال می‌برند و مسائلی را درباره تجدید نظر در روابط عربستان و آمریکا و اعمال محدودیت‌های شدید بر فروش اسلحه به این کشور مطرح می‌کنند، سه‌شنبه سناتور جمهوری‌خواه، لیندسی گرام-متحد ترامپ- و سایر سیاستمداران تأثیرگذار، درباره عواقب ناگوار ادامه این وضع هشدار دادند و بر این نکته تأکید کردند که ولیعهد عربستان باید برکنار شود. در همین راستا، روزنامه انگلیسی تایمز نیز مدعی شده است سفیر عربستان در واشنگتن که برادر کوچک‌تر محمد بن‌سلمان است، احتمالاً فردی است که در صورت برکناری محمد بن‌سلمان، جایگزین وی به عنوان ولیعهد عربستان خواهد شد. تایمز در این مقاله نوشته است: اصطلاح «تغییر نظام» از زمان مداخله آمریکا در عراق و شکست‌ها در

است و ولید المعلم، وزیر خارجه سوریه، دوشنبه پس از دیدارش با ابراهیم الجعفری، همتای عراقی‌اش، تأکید کرد کشورش عملی‌ای ندارد و از این توافقنامه برای جلوگیری از خونریزی حمایت کرده است و نیروهای ارتش سوریه در منطقه ادلب حضور دارند و آماده‌اند در صورتی که همه طرف‌ها به توافقنامه پایبند نباشند برای بازپس‌گیری شهر ادلب دست به اقدام نظامی بزنند. بعید نیست ترک‌ها و روس‌ها که بر توافقنامه نظارت دارند مدت آن را نه فقط به دلیل

اتهام قتل

ساکاشویلی را تهدید می‌کند

«بدی پاتارکاشویلی» میلیاردر مشهور گرجی که در انگلیس ساکن بود در سال ۲۰۰۸ میلادی در حالی که بدن نیمه جانش نقش بر زمین شده بود پیدا شد. بدی جان خود را به علت حمله قلبی از دست داد و پس از آن این پرونده توسط پلیس انگلیس بسته شد اما گزارش‌های تازه نشان می‌دهد در سال ۲۰۰۷ میخائیل ساکاشویلی، رئیس جمهوری وقت گرجستان در حالی که قصد داشت توسط گروه‌های ترورش افراد مخالف خود را قتل‌عام کند، سناریوی‌های قتل بدی را بررسی کرده است. پلیس انگلیس می‌گوید به شواهدی دست یافته است که نشان می‌دهد ساکاشویلی و نزدیکانش برای این اقدام سناریوهایی داشته‌اند و این شواهد می‌تواند حمله قلبی و مرگ طبیعی بدی پاتارکاشویلی را کاملاً زیر سوال ببرد. پلیس انگلیس همچنین می‌گوید اطلاعات دقیقی درباره محافظان پاتارکوشیلی و همچنین سمومی که بدون اثر، فرد را به کام مرگ فرو برند به دست آورده است. از سوی دیگر بدی پاتارکاشویلی از مخالفان جدی میخائیل ساکاشویلی به شمار می‌رفت به طوری که گروه‌های سیاسی داخلی گرجستان تلاش کردند این میلیاردر گرجی را به سوی خود جلب یا آن را از مسیر سیاسی‌اش دور کنند. در همین حال نباید از نظر دور داشت که ساکاشویلی به علت جنگ سال ۲۰۰۸ و جدا شدن ۲ بخش مهم از خاک گرجستان در قفقاز جنوبی کماکان تحت فشار افکار عمومی گرجی است و در حال حاضر بیرون از گرجستان زندگی می‌کند. گروهی حتی تلاش داشتند ساکاشویلی را به عنوان رئیس‌جمهور اوکراین پیشنهاد کنند؛ مادامی که وی تلاش داشت ملیت گرجی‌اش را مخفی کرده یا بعضاً تغییر دهد.

■ ■ ■

سوءقصد مشکوک به جان

زن رئیس‌جمهور آمریکا ناکام ماند!

هواپیمای حامل ملاتیا ترامپ، همسر رئیس‌جمهوری آمریکا مجبور شد مسیر خود را تغییر دهد. گفته می‌شود دود غلیظی که در کابین خلبان رویت شد و سپس به داخل بخش مسافران وارد شد علت اصلی این رویداد است. در همین حال گفته می‌شود برخی مقامات که خواستند نام‌شان فاش نشود، احتمال سوءقصد را رد نکرده‌اند اما به طور رسمی چنین احتمالی از سوی نهادهای مسؤول رد شده و گفته‌اند مساله بسیار ساده بوده است. گزارش‌های تکمیلی نشان می‌دهد ۱۰ دقیقه از پرواز هواپیمای همسر ترامپ از مرکز هوایی اندورز گذشته بود که دود در کابین نمایان شد و این هواپیما مجبور شد به پایگاه هوایی اندورز باز گردد. در همین حال خبرنگارانی که همراه ملاتیا بودند گزارش دادند هواپیما زمانی که مامور امنیتی وحشت‌زده از کابین خلبان بیرون آمد، شرایط عادی نداشت و دودی که می‌آمد بسیار غلیظ بود.

■ ■ ■

استعفای ناگهانی وزیر خارجه یونان

«یوکر کوتزیاس» معمار طرح مقدونیه شمالی که در حال حاضر تحت فشارهای شدید داخلی محافل سیاسی یونان قرار دارد، اعلام کرد از مقام خود به عنوان وزیر خارجه یونان استعفا کرده است. این خبر در حالی روز چهارشنبه به صدر اخبار خارجی آمد که کوتزیاس امیدوار بود در دولت الکسیس سیراس موقعیت مستحکمی داشته‌باشد. خبر تأیید شده‌ای درباره علت استعفای کوتزیاس منتشر نشده است اما محافل خبری می‌گویند درگیری او با وزیر دفاع یونان بر سر یک مساله مالی در کنار بحران مقدونیه عوامل اصلی این کناره‌گیری است. کوتزیاس اصلی‌ترین عامل گفت‌وگوها میان اسکوپیوه و آتن بود به همین جهت شکست این طرح تمام حیثیت او را در سیاست خارجی یونان به چالش می‌کشد. منابع یونانی می‌گویند در جلسه‌ای سری که به ریاست سیراس برگزار شد، وزیر خارجه یونان خبر کناره‌گیری خود را اعلام کرده است.